

Aşağıda yer alan soruların, Çevre ve Orman Bakanı Sayın Veysel EROĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Tekin BİNGÖL

CHP Ankara Milletvekili

TBMM Genel Kurulu'nda 9 Temmuz 2008 tarihinde kabul edilen 5784 Sayılı Kanunun 9. maddesine TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda AKP Milletvekili Mustafa Açıkalın'ın imzaladığı önergeyle geçici bir madde eklenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre, 'Yap-İşlet-Devret yasası çerçevesinde elektrik üretimi amacıyla yapılacak yatırımların gerçekleştirilmesi için demiryolu ulaşım güzergâhlarının değiştirilmesinin zorunlu olduğu hallerde, TCDD Genel Müdürlüğünce demiryolu ulaşım güzergâhlarının değiştirilmesi işi, enerji yatırımlarını gerçekleştirecek firmaya, ilgili idareye ait birim fiyatlarla hesaplanacak yer değiştirmeye ilişkin yatırım bedelinden yüzde 25 oranında indirim yapılarak, belirlenen ve ilgili Bakan tarafından onaylanan bedelle' yaptırılacaktır. Demiryolu yapım bedelinin yarısı işin yüzde 50'sinin bitimini takiben, kalan kısmıysa işin tamamının bitimini takip eden altı ay içerisinde ödenecektir.

Ancak yasa hükmünden yararlanabilmek için, demiryolu yapım işinin 31 Aralık 2012 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir. Gerçekleştirilen düzenleme belirli bir konsorsiyuma ayrıcalık tanımak amacıyla düzenlenmiş olmasına rağmen, düzenlemenin tek bir konsorsiyum için yapıldığı izlenimi doğmaması için Genel Kurul'da da bir ekleme yapılarak, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kanunu çerçevesinde yapılan hidro elektrik santraller (HES) de kapsama alındı. Kanuna konulan bu düzenlemenin sadece Fırat'ın ana kolları arasında yer alan Bingöl-Elazığ arasındaki Murat Nehri üzerinde Beyhani ve Kaleköy HES projelerini üstlenen Cengiz İnşaat ve Özaltın İnşaat'ın içinde yer aldığı konsorsiyumu ilgilendirdiği açıktır.

Yasanın ilgili hükmünden yararlanmak için şu ana kadar sadece bu iki şirketin içinde yer aldığı konsorsiyum başvuruda bulunmuştur. Bu iki baraj dolayısıyla Bingöl-Elazığ arasındaki tek hatlık demiryolu güzergâhı değiştirilerek 160 kilometrelik iki hatlı yeni bir

demiryolu inşa edilecektir. Maliyeti 1-1.5 milyar dolar arasında olacağı belirtilen demiryolu, ihalesiz olarak söz konusu konsorsiyum tarafından yapılacak ve parasını da devletten alacaktır. Açıktır ki bu uygulama, tarafsız olması gereken Devletin, vatandaşlardan alınan vergilerle elde edilen kaynaklarının böyle düzenlemelerle heba edilmesinin kabul edilebilir bir yanı yoktur. Devlet vatandaşların gelirlerinden kesintilerle meydana getirilen kamu kaynaklarını yine vatandaşların yararına olacak şekilde harcamalı, vatandaşlar arasında ayrıma gitmemelidir. Bu çerçevede;

1. Kamuoyunda, gerçekleştirilen mevzuat değişikliğinin Cengiz İnşaat ve Özaltın İnşaat'tan oluşan konsorsiyuma ayrıcalık tanınması amacıyla gerçekleştirildiği iddia edilmektedir. Kamuoyunda büyük rahatsızlık yaratan bu iddialarla ilgili olarak gerçeklik payı var mıdır? Kamuoyunu tatmin edecek bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?
2. KİK hükümlerine göre ihale edilmesi gereken bir işlemin ihaleye tabi tutulmaksızın belirli bir konsorsiyuma devredilmesinin kamu vicdanında yaratacağı kuşkuların önüne geçmek için, bahsi geçen demiryolu inşaatının KİK hükümlerine göre ihale edilmesi düşünülmekte midir?
3. Bahsi geçen demiryolu inşaatı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre ihale edilmeyip neden ihalesiz olarak adı geçen konsorsiyuma verilmiştir? Bu uygulama kamu ihalelerinin saydamlık, rekabet, eşit muamele, güvenilirlik, gizlilik, kamuoyu denetimi, verimlilik gibi KİK kanunu 5. maddede sayılan ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesinin önüne geçecek bir uygulama değil midir?
4. Eğer bundan sonra da, hükümet kendine yakın isimlerin Devlet ihalelerinden ihya edilmesi amacıyla böyle hukuk dışı düzenlemelere gitmeyi düşünüyorsa, uluslar arası standartlara uygun bir Kamu İhale Kanunu neden çıkarılmıştır?
5. Barajın gündeme geldiği zaman güzergâhın değişmesi gerektiği bilinmiyor muydu? Eğer güzergahın değişmesi gerektiği şimdi fark edilmiş ise, bu durum, barajın planlama sürecini gerçekleştiren ilgili Bakanlığın işini gerektiği gibi titizlikle yerine getirmediğinin bir göstergesi değil midir? Proje sürecinde güzergah değişikliğini planlara dahil etmeyen kişi veya kişiler hakkında Devleti zarara uğratmaktan ötürü soruşturma ya da inceleme açılması düşünülmekte midir?
6. İktidar partisine mensup bir milletvekilinin bir firmaya yönelik menfaat temin etmeye has bir konuda ilgili kanuna madde ilave ettirmesi siyasi ahlaka uygun mudur?
7. Aynı firmaların içinde bulunduğu bir başka konsorsiyum, bir başka demiryolu ihalesini ise % 50 tenzilatla almış mıdır? Eğer bu iddia doğru ise iki iş arasındaki

yüzde 25 lik farkın devlet aleyhine yarattığı zarar hangi gerekçelerle izah edilebilir. Bu zararın doğmasına sebebiyet veren kişi veya kişiler hakkında hukuki işlem başlatılması düşünülmekte midir?

8. Ülkemizde yıllardan beri uygulanan yap-işlet-devret modeline göre, esasen, ihaleyi alan yüklenici firmanın gerekli ulaşım hizmetini de kendi hesabından sağlaması gerekirken, bahsi geçen konsorsiyumun demiryolunu yapması için ayrıca görevlendirilmesi ve tutarın Devlet tarafından yüklenilmesi, yap-işlet-devret modelini düzenleyen kanun maddelerine aykırılık teşkil etmemekte midir?
9. Ayrıca, DSİ tarafından, yapılan bu yanlış uygulamaya dayanak olarak, 5625 Sayılı Kanun'un 2. maddesi gösterilse de, söz konusu kanun maddesi, daha önce yabancı ülkelerle ikili anlaşmalar çerçevesinde yapımı planlanan fakat aradan uzun zaman geçmesine rağmen yapılamayan elektrik santrallerinin yapım işinin, ikili anlaşmalar çerçevesinde oluşturulmuş konsorsiyumlara yap-işlet-devret modeliyle yaptırılması hususunda "su kullanım hakkı ve elektrik üretim lisansı" verilmesini düzenliyor. Yasada, baraj sahasında yer alan demiryolu ve benzeri işlerin ihalesiz olarak bu konsorsiyumlara yaptırılacağına dair bir hüküm yer almamaktadır. DSİ neden, uygulamasının yanlışlığını kabul edip düzeltmek yerine, tutarsız cevap verip kamuoyunu yanıltmaya çalışmaktadır? Yoksa, DSİ tarafından verilen yazılı cevabı hazırlayanlar ilgili kanun maddelerinin içeriğini bilmemekte midir?